

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI MOLIYA
VAZIRLIGI

MINISTRY OF FINANCE
REPUBLIC OF UZBEKISTAN

100017, Toshkent sh., Istiqlol ko'chasi, 29-uy
Tel.: (998 71) 239-15-69, 239-12-52, Faks: (998 71) 244-56-43

29, Istiqlol street, Tashkent, 100017
Tel.: (988 71) 239-15-69, 239-12-52, Fax: (998 71) 244-56-43

“16” ноябр 2022 й

03/03-32/2396-сон

**Вазирлик ва идораларга
(рўйхат бўйича)**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 14 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети харажатларининг самарадорлигини янада ошириш ва давлат молиявий назорати органлари фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПҚ-128-сон қарори билан Молия вазирлигига ички аудит фаолиятига оид услубий хужжатларни ишлаб чиқиши вазифаси юклатилган.

Шунингдек, Ички аудит миллий стандартларига (*рўйхат рақами 3394, 2022 йил 24 октябрь*) асосан ички аудит хизмати томонидан келгуси йил учун ички аудит йиллик режаси ҳар йили декабр ойининг 15 санасига қадар ишлаб чиқилиши ҳамда вазирлик ва идора раҳбари томонидан декабр ойининг 25 санасига қадар тасдиқланиши белгиланган.

Юқоридагилардан келиб чиқиб ҳамда вазирлик ва идоралар ички аудит хизматларига келгуси йил учун ички аудит йиллик режаларини ишлаб чиқишида услубий кўмаклашиш мақсадида тавсия хусусиятга эга бўлган Ички аудит йиллик режасини тузиш бўйича услубий қўлланма иловага мувофиқ юборилмоқда.

Илова __ варақда.

Вазир ўринбосари

Ижрочи: П. Мўминов.
Тел.: (71) 239 42 13

А. Хайдаров

Вазирлик ва идоралар рўйхати

Вазирликлар

1. Халқ таълими вазирлиги
2. Мактабгача таълим вазирлиги
3. Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
4. Соғлиқни сақлаш вазирлиги
5. Маданият вазирлиги
6. Инновацион ривожланиш вазирлиги
7. Уй-жой коммунал хизмат қўрсатиш вазирлиги
8. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги
9. Сув хўжалиги вазирлиги
10. Энергетика вазирлиги
11. Транспорт вазирлиги
12. Туризм ва маданий мерос вазирлиги
13. Спортни ривожлантириш вазирлиги
14. Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги
15. Қурилиш вазирлиги
16. Ташқи ишлар вазирлиги
17. Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги
18. Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги
19. Адлия вазирлиги
20. Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги
21. Маҳалла ва нуронийларни қўллаб-қувватлаш вазирлиги

Қўмиталар

22. Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси
23. Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси
24. Ипакчилик ва жун саноатини ривожлантириш қўмитаси
25. Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси
26. Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш давлат қўмитаси
27. Монополияга қарши курашиш қўмитаси
28. Давлат статистика қўмитаси
29. Давлат солиқ қўмитаси
30. Давлат божхона қўмитаси
31. Транспорт вазирлиги хузуридаги Автомобиль йўллари қўмитаси

Агентликлар

32. Давлат активларини бошқариш агентлиги
33. Коррупцияга қарши курашиш агентлиги
34. Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги
35. Президент таълим муассасалари агентлиги
36. «Ўзархив» агентлиги
37. Кинематография агентлиги
38. Ўсимликлар карантини ва ҳимояси агентлиги
39. Ёшлар ишлари агентлиги

40. Ўзбекистон техник жиҳатдан тартибга солиш агентлиги

Бошқа ташкилотлар

- 41. Бюджетдан ташқари пенсия жамғармаси
- 42. Давлат тиббий суғуртаси жамғармаси
- 43. Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳузуридаги Жамоат ишлари жамғармаси
- 44. Республика маънавият ва маърифат маркази
- 45. Гидрометеорология хизмати маркази
- 46. Фанлар академияси
- 47. Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси

Ўзбекистон Республикаси
молия вазирининг
2022 йил “16” ноябрдаги
03/03-32/2396-сон хатига
ИЛОВА

Ички аудит йиллик режасини тузиш бўйича услугубий қўлланма

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Услубий қўлланма вазирлик ва идораларнинг ички аудит тузилмалари (бундан буён матнда ички аудит хизматлари деб юритилади) томонидан ички аудит йиллик режасини тузиш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Услубий қўлланмада қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

вазирлик ва идоралар – ички аудит хизмати ташкил этилган бюджет маблағлари тақсимловчилари ва улар тизимидағи бюджет ташкилотлари ҳамда давлат мақсадли жамғармалари;

ички аудит обьекти – ички аудит тадбири амалга оширилиши назарда тутилган вазирлик ва идоралар;

ички аудит тадбири – ички аудит обьектларида ички аудит хизмати мақсадларига эришишга қаратилган ички аудит хизмати ходими томонидан амалга ошириладиган жараён;

хавф – маълум бир ҳодиса ёки ҳолатнинг вазирлик ва идораларнинг молиявий фаолиятига салбий таъсир кўрсатиш эҳтимоли;

хавф омиллари – хавфларнинг юзага келиш эҳтимолига таъсир кўрсатадиган ҳамда ички аудит обьектлари хавф даражаларини аниқлашда фойдаланадиган омиллар;

хавф омили вазни – ички аудит обьектининг хавф даражасини баҳолаш учун фойдаланиладиган ва хавф омилиниң муҳимлик даражасини акс эттирувчи кўрсаткич;

2-боб. Ички аудит тадбирларини режалаштириш

1-§. Ички аудит йиллик режаси

3. Ички аудит йиллик режаси ички аудит хизмати томонидан хавф таҳлили асосида ҳамда мавжуд вақт ва инсон ресурсларини ҳисобга олган ҳолда бир календар йил учун ишлаб чиқилади.

4. Ички аудит йиллик режасида ички аудит тадбирлари ўтказиладиган ички аудит объектлари рўйхати, ички аудит тадбирини ўтказиш муддати, ички аудит тадбири билан қамраб олинадиган давр ва масъул ходим(лар) кўрсатилади.

5. Ички аудит йиллик режасини ишлаб чиқиши қуидаги босқичларда амалга оширилади:

ички аудит объектлари рўйхатини шакллантириш;

ички аудит объектларининг хавф даражасини баҳолаш;

ички аудит хизматидаги мавжуд ресурсларни (инсон ва вақт ресурслари) аниқлаш;

ички аудит йиллик режасини ишлаб чиқиши ва тасдиқлаш.

2-§. Ички аудит объектлари рўйхатини шакллантириш

6. Ички аудит объектлари рўйхати вазирлик ва идора марказий аппарати таркибий бўлинмалари ва унинг ташкилий тузилмасига кирувчи бюджет ташкилотлари ҳамда давлат мақсадли жамғармаларини ўз ичига олади.

7. Ички аудит объектлари рўйхати ҳар йили ички аудит йиллик режасини ишлаб чиқиши жараёнида шакллантирилади ҳамда вазирлик ва идора ташкилий тузилмасидаги ўзгаришлардан келиб чиқиб бир йилда камида бир марта янгилаш борилади.

Бунда, ички аудит объектлари рўйхати вазирлик ва идора тизимида ички аудит объектлари сонидан келиб чиқиб худудлар кесимида шакллантирилиши мумкин.

3-§. Ички аудит объектларининг хавф даражасини баҳолаш

8. Ички аудит объектлари хавф таҳлили асосида баҳоланади ҳамда баҳолаш натижаларидан келиб чиқиб уларнинг хавф даражаси аниқланади.

9. Ички аудит объектларини хавф таҳлили асосида баҳолаш хавф омилларини белгилаш ҳамда уларга тегишли мезонлар ва хавф омили вазни асосида балл бериш орқали ички аудит объектларини хавф даражасини аниқлашни ўз ичига олади.

10. Хавф омилларини белгилашда ички аудит обьектининг молиявий фаолиятида хавфларнинг юзага келишига таъсир этувчи омиллар ҳисобга олинади.

11. Ички аудит хизмати томонидан ички аудит обьекти хавф даражаларини аниқлашда қуидаги хавф омилларидан фойдаланилади:

ички аудит обьектининг йиллик молиялаштириш ҳажми;

ички аудит обьектига ажратилган маблағларнинг ўзлаштирилиши;

ички аудит обьектида раҳбарият ва молия-хўжалик тузилмалари ходимларининг қўнимсизлиги;

ички аудит обьекти молиявий фаолиятига оид жисмоний ва юридик шахслар мурожаатлари;

ички аудит обьектида фаолият юритаётган ходимлар сони;

ички аудит объектининг молиялаштирилиш манбалари сони;

ички аудит обьектидаги ўтган давр мобайнида амалга оширилган транзакциялар сони;

ички аудит обьектидаги ўтган давр мобайнида тузилган шартномалар сони;

ички аудит обьектидаги сўнгги беш йилда молиявий назорат ва ички аудит тадбири билан қамраб олинмаган давр;

ички аудит объектининг дебитор қарздорлик ҳажмининг ўсиши;

ички аудит объектининг кредитор қарздорлик ҳажмининг ўсиши.

12. Ички аудит хизмати томонидан мавжуд ички аудит обьектларида камида бир маротаба ички аудит тадбири ўтказилган бўлса қуидаги хавф омиллари ҳам қўлланилади:

аввалги ўтказилган ички аудит тадбири натижалари;

ички аудит хизмати таклиф ва тавсияларининг бажарилиши.

13. Ички аудит обьектларини хавф таҳлили асосида баҳолашда ички аудит обьекти фаолиятидан келиб чиқиб ҳамда вазирлик ва идорада фойдаланиладиган дастурий мажмуалардан ҳамда белгиланган тартибга мувофиқ давлат органлари ва ташкилотларининг базаларидан олинган маълумотлардан фойдаланиб қўшимча хавф омиллари қўлланилиши мумкин.

14. Ички аудит обьектларини хавф таҳлили асосида баҳолашда камида 4 та хавф омилидан фойдаланилади ҳамда ички аудит хизмати томонидан бутун сонлардаги 1 – 3 балл бериш орқали баҳоланади.

Бунда, 3 балл тегишли хавф омилиниң энг юқори даражасини ва 1 балл тегишли хавф омилиниң энг паст даражасини билдиради.

15. Ички аудит хизмати томонидан хавф омилларига балл беришда ҳар бир хавф омилига мезонлар ишлаб чиқилади ҳамда ички аудит хизмати раҳбари томонидан тасдиқланади.

16. Ички аудит хизмати томонидан танлаб олинган хавф омилларининг муҳимлилик даражасидан келиб чиқиб, уларга хавф омили вазни белгиланади.

Бунда, белгиланган хавф омили вазнининг умумий миқдори 1 га (100 фоизга) тенг бўлиши керак.

17. Хавф омилига қўйилган бални хавф омили вазнига кўпайтириш орқали хавф омили қиймати ҳисоблаб чиқарилади ҳамда танлаб олинган хавф омиллари қийматларининг йифиндисини ҳисоблаш асосида ички аудит объектининг хавф даражаси аниқланади.

18. Хавф даражасининг қиймати 2 ва ундан юқори бўлганда, ички аудит обьектига “юқори” хавф даражаси, 1,5 ва 2 оралиғида бўлса (1,5 ҳам киради), “ўрта” хавф даражаси, 1 ва 1,5 оралиғида бўлса, “паст” хавф даражаси белгиланади.

19. Ички аудит обьектлари хавф даражасини хавф омиллари таҳлили асосида баҳолаш мазкур Услубий қўлланманинг 1-иловасига мувофиқ амалга оширилади.

4-§. Ички аудит хизматидаги мавжуд ресурсларни аниқлаш

20. Ички аудит йиллик режаси ички аудит хизмати ходимлари сони ва ички аудит тадбирларини амалга ошириш учун мавжуд вақт ресурсларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилади.

21. Ички аудит хизмати томонидан ички аудит тадбирларини ўтказиш жараёнида маҳсус қасбий билимларни талаб этадиган масалаларни кўриб чиқиш учун вазирлик ва идора раҳбарининг розилиги билан вазирлик ва идоранинг тузилмасидаги мутахассислар жалб қилинади.

Бунда, ички аудит хизмати томонидан манфаатлар тўқнашувининг юзага келмаслиги таъминланиши лозим.

22. Ички аудит тадбирларини ўтказиш учун ходимларни тақсимлашда уларнинг билим, кўникма ва тажрибаси ҳисобга олинади.

23. Ички аудит хизмати томонидан ички аудит йиллик режасини амалга ошириш учун мавжуд вақт ресурсларини ҳисоблашда режалаштирилаётган календар йили давомидаги ишланмайдиган кунлар (қонунчиликда белгиланган дам олиш, байрам, вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлик ва таътил кунлари) ҳамда режадан ташқари ички аудит тадбирлари ҳисобга олинади.

Бунда режадан ташқари ички аудит тадбирларига ажратиладиган вақт ресурслари жами вақт ресурсларининг йигирма фоизидан ортиб кетишига йўл қўйилмайди.

24. Ички аудит хизмати томонидан мавжуд вақт ресурсларини ҳисоблаш мазкур Услубий қўлланманинг 2-иловасидаги шаклга мувофиқ ишлаб чиқилади.

5-§. Ички аудит йиллик режасини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш

25. Ички аудит хизмати томонидан келгуси йил учун ички аудит йиллик режаси ҳар йили декабр ойининг 15 санасига қадар мазкур Услубий қўлланманинг 3-иловасига мувофиқ шаклда ишлаб чиқилади.

26. Ички аудит йиллик режасига ички аудит объектлари хавф даражасидан келиб чиқиб киритилади.

Бунда, ички аудит йиллик режасига “юқори” хавф даражасига эга бўлган ички аудит объектларидан бошлаб хавф омили қийматидан келиб чиқиб киритилади.

27. Хавф даражаси “юқори” бўлган ички аудит объектларини ички аудит йиллик режаси билан қамраб олиш учун ходимлар сони ҳамда вақт ресурслари етарли бўлмаган тақдирда, ички аудит йиллик режаси билан қамраб олинмаган ички аудит объектлари келгуси йил учун тузиладиган ички аудит йиллик режасига киритилади.

Бунда, ушбу ички аудит объектларида келгуси йил учун такроран хавф таҳлили асосида баҳолаш амалга оширилади.

30. Ички аудит объектларини ички аудит йиллик режасига киритишда вазирлик ва идора раҳбарининг фикр-мулоҳазалари ҳам инобатга олинади.

Бунда, вазирлик ва идора раҳбари томонидан “юқори” хавф даражасига эга бўлган ички аудит объектининг ички аудит йиллик режасидан чиқариб ташланишига йўл қўйилмайди.

28. Хавф даражаси “юқори” ҳамда бир хил хавф омили қийматига эга бўлган ички аудит объектларини ички аудит йиллик режаси билан қамраб олиш имкони бўлмаган тақдирда, мазкур ички аудит объектлари учун қўшимча хавф омиллари таҳлили амалга оширилади.

29. Ички аудит йиллик режаси ишлаб чиқилгандан сўнг уч иш куни ичида вазирлик ва идора раҳбариға қўриб чиқиш ва тасдиқлаш учун киритилади ҳамда ҳар йили декабр ойининг 25 санасига қадар тасдиқланади.

30. Ички аудит йиллик режаси тасдиқлангандан сўнг уч иш куни ичида ички аудит хизмати томонидан “Давлат аудити” дастурий комплексига киритилади.

6-§. Ички аудит йиллик режаси бажарилиши

31. Ички аудит хизмати томонидан ички аудит йиллик режасига киритилган ички аудит объектларида ички аудит тадбирлари ўтказилиши мажбурий ҳисобланади.

32. Ички аудит йиллик режасига киритилган ички аудит объектларида ички аудит тадбирлари ўтказилмаган тақдирда, ички аудит хизмати фаолияти тўғрисида ҳисботда бу бўйича аниқ сабаблари кўрсатилган маълумот акс эттирилади.

33. Ички аудит йиллик режасига ўзгартириш киритиш ички аудит хизмати раҳбари томонидан қўйидаги ҳолларда амалга оширилади:

вазирлик ва идоранинг фаолиятига ва ташкилий тузилмасига оид ўзгаришлар юзага келганда;

ички аудит объектлари рўйхати янгиланганда;

ички аудит объектларида янги хавф омиллари аниқланганда;

мазкур Услубий қўлланмада назарда тутилган бошқа ҳолларда.

3-боб. Якуний қоида

34. Мазкур Услубий қўлланма тавсия хусусиятига эга бўлиб, ички аудит хизматлари томонидан ички аудит йиллик режасини тузишда қўлланилади.

Ички аудит йиллик режасини тузиш
бўйича услубий қўлланмага
1-ИЛОВА

**Ички аудит объектлари хавф даражасини хавф омиллари асосида баҳолаш
ЖАДВАЛИ**

№	Ички аудит объектлари номи	Хавф омили 1			Хавф омили 2			Хавф омили 3			Хавф омили 4			Хавф омилининг умумий баҳоси	Хавф даражаси
		Бахо	Хавф омили вазни	Киймат	Бахо	Хавф омили вазни	Киймат	Бахо	Хавф омили вазни	Киймат	Бахо	Хавф омили вазни	Киймат		
1	2	3	4	5=3*4	6	7	8=6*7	9	10	11=9*10	12	13	14=12*13	15=5+8+11+ 14+...+n*	16
1															
2															
...															

*мазкур жадвалдаги сўнги хавф омили учун ҳисобланган қиймат.

Ички аудит хизмати раҳбари (Ф.И.Ш.)

(имзо)

(сана)

Жадвални тұлдериши бүйіча түшүнтириши:

Жадвалдан ички аудит обьектлари хавф даражаларини аниқлашауда фойдаланылади.

Хавфларни баҳолаши қуйидаги тартибда амалға оширилади:

- Ички аудит обьектлари номи белгиланади;
- Хавф омиллари (4 тадан ортиқ хавф омилларидан фойдаланылганда құышимча устунлар құшилади) белгиланади;
- Ҳар бир хавф омили учун мезонлар белгиланади ва мезонлар бутун сонлардаги 1-3 балл билан баҳоланади.
- Ҳар бир хавф омилига унинг муҳимлилік даражасидан келиб чиқиб, хавф омили вазни белгиланади. Бунда, хавф омиллари вазни йиғиндиси 1 га (100 фоиз) тенг бўлади. Ҳар бир хавф омилига қўйилган балл белгиланган хавф омили вазнига кўпайтирилади, натижалар қиймати ҳисоблаб чиқилади ва мазкур қиймат асосида ҳар бир ички аудит обьектининг хавф омилининг қуи, ўрта ва юқори даражаси аниқланади.
- Хавф даражаси 2 ва ундан юқори бўлганда, ички аудит обьектига “юқори” хавф даражаси, 1,5 ва 2 оралигида бўлса (1,5 ҳам киради), “ўрта” хавф даражаси, 1 ва 1,5 оралигида бўлса, “паст” хавф даражаси белгиланади.

Хавф омилларини баҳолаши мезонлари намунаси:

Хавф омиллари	Мезонлар*	Баҳо	Хавф омиллари вазни
ички аудит обьектининг йиллик молиялаштириш ҳажми	1 млрд.сўмдан ортиқ	3	0.20
	500 млн.сўмдан-1 млрд.сўмгача	2	
	500 млн.сўмдан кам	1	
ички аудит обьектида сўнгги беш йилда молиявий назорат ва ички аудит тадбири билан қамраб олинмаган давр	3 йилдан ошган	3	0.25
	2 йилдан 3 йилгача	2	
	2 йилдан кам	1	

Хавф омиллари	Мезонлар*	Баҳо	Хавф омиллари вазни
Ички аудит обьектига ажратилган маблағларнинг ўзлаштирилиши	70 фоизгача	3	0.15
	70 фоиздан (70 фоиз ҳам киради) 90 фоизгача	2	
	90 фоиздан (90 фоиз ҳам киради)	1	
ички аудит обьектида раҳбарият ва молияхўжалик тузилмалари ходимларининг қўнимсизлиги	20 фоиз ва ундан кўп	3	0.40
	10 фоиздан (10 фоиз ҳам киради) 20 фоизгача	2	
	10 фоизгача	1	

*Вазирлик ва идора ҳамда ички аудит обьекти фаолиятидан ва уларнинг ўзига хос жиҳатларидан келиб чиқиб хавф омиллари ва мезонлар ўзгариши мумкин.

Ички аудит йиллик режасини тузиш
бўйича услубий қўлланмага
2-ИЛОВА

**Ички аудит хизмати томонидан мавжуд вақт ресурсларини ҳисоблаш
ЖАДВАЛИ**

(1 нафар ички аудит хизмати ходими учун)

(кунлар ҳисобида)

№	Вақт ресурслари	Янв	Фев	Март	Ч1	Апр	Май	Июнь	Ч2	Июль	Авг	Сент	Ч3	Окт	Ноя	Дек	Ч4	Жами
1	Иш кунлари																	
2	Меҳнат таътили																	
	Байрам кунлари																	
3	Касаллик кунлари																	
4	Режадан ташқари ички аудит тадбирлари																	
5	Бошқалар																	
Жами мавжуд кунлар																		

Жадвални тўлдириши бўйича тушунтириши:

Мавжуд жадвалини тўлдиришида ҳар бир ой учун белгиланган иш кунларидан меҳнат таътили, дам олиши куни ҳисобланган байрам кунлари, эҳтимолий вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлик кунлари ва режсадан ташқари ички аудит тадбирлари кунлари чегирилади.

Ички аудит йиллик режасини тузиш
бўйича услубий қўлланмага
З-ИЛОВА

“ТАСДИҚЛАЙМАН”
Ўзбекистон Республикаси
раҳбари

_____ (имзо)
20 ____ йил “ ”
М.Ў.

**20 ____ йил учун ички аудит
ЙИЛЛИК РЕЖАСИ**

№	Ички аудит объектлари номи	Ички аудит тадбири билан қамраб олинадиган давр	Ички аудит тадбирини ўтказиш муддати	Масъул ходим	Изоҳ
1					
2					
...					

Ички аудит хизмати раҳбари (Ф.И.Ш.)

_____ (имзо)

_____ (сана)